

Nr. 2

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

28 september 1998

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING

Inhoud

Nr. 2

Maandag 28 september 1998
Middagvergadering

Bericht van verhindering	1
Verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1999 Spreker : minister-president Luc Van den Brande	1
Regeling van de werkzaamheden	9

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.45 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHT VAN VERHINDERING

Herman De Reuse : familieverplichtingen.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1999

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de verklaring van de Vlaamse regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1999.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, precies twee weken geleden keerde de natuur zich tegen ons. Duizenden gezinnen werden getroffen in wat ons zo dierbaar is : de eigen woning of het eigen bedrijf. We zijn echter geen helpende handen tekortgekomen. De hulpdiensten en talloze vrijwilligers hebben zich dag en nacht uitgesloofd om het tij te doen keren en de slachtoffers te voorzien in het meest elementaire comfort. Ontroerend waren de beelden van de mensen die hun burens hielpen kuisen, terwijl ook hun huis nog onder water stond. De voorbije veertien dagen is metterdaad bewezen hoe hecht onze samenleving kan zijn en hoeveel rechtstreekse solidariteit mensen voor elkaar kunnen opbrengen. Laat ons ondertussen als regering en parlement hulde brengen aan hen voor zoveel dienstbaarheid, inzet en volharding. Laat ons straks

ook ons beleid bijsturen of versterken, wanneer alle oorzaken van deze ramp bekend zijn en we weten of, en hoe we een herhaling kunnen vermijden.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we willen ook hulde brengen aan minister Van den Bossche en hem onze dankbaarheid betuigen. Jarenlang hebben we met hem mogen samenwerken in een open en vriendschappelijke verhouding. Hij heeft in opeenvolgende Vlaamse regeringen een belangrijke bijdrage geleverd aan de uitbouw van onze deelstaat. Minister Van den Bossche lag aan de basis van een grondige hervorming van het onderwijs, waarbij de kwaliteitsverhoging als voornaamste doelstelling vooropstond. Ook in de uitbouw van de Vlaamse overheidsadministratie speelde hij een cruciale rol. Onder zijn impuls verbeterde de dienstverlening aan de bevolking, kregen de ambtenaren meer verantwoordelijkheid en werden er nieuwe managementmethodes geïntroduceerd. We zijn ervan overtuigd dat minister Van den Bossche over alle kwaliteiten beschikt om ook zijn nieuwe opdracht succesvol te volbrengen. Ik wens hem namens de Vlaamse regering, en ook heel persoonlijk, het allerbeste toe.

Het vertrek van minister Van den Bossche heeft een herschikking binnen de Vlaamse regering tot gevolg. We verwelkomen de heer Stevaert, die minister vice-president en Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening wordt. Ik ben ervan overtuigd dat minister Stevaert een energieke en creatieve bijdrage zal leveren aan de verdere uitvoering van ons regeerprogramma, en dat hij dit zal doen in continuïteit met het gevoerde beleid van de voorbije jaren.

De heer Baldewijns wordt Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken. Zijn uitgebreide kennis van het onderwijsveld maakt hem tot de geknipte man om het werk van zijn voorganger in dit beleidsdomein af te maken. We rekenen ook op hem voor de verdere modernisering van de Vlaamse overheid.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de bevolking mag en moet duidelijk weten wie de Vlaamse overheid is, waarvoor ze staat, en wat ze wil bereiken. Zo mag geweten zijn waarom dit parlement en deze regering pleiten voor een verdere staatshervorming, en wat voor ons de krachtlijnen van de volgende hervormingsfase moeten zijn. Iedereen mag en moet weten dat de Vlamingen en de Walen beter zijn geworden van de autonomie die vroeger

Van den Brande

werd verworven. Dankzij die autonomie kunnen we een beleid voeren dat op maat is gesneden, dat een passender antwoord kan bieden op specifieke noden en behoeften, en dat kan inspelen op specifieke gewoontes en gebruiken.

Iedereen mag en moet weten dat lucht-, water- en bodemverontreiniging worden teruggedrongen omdat we zelf een aangepast milieubeleid kunnen voeren. Iedereen mag en moet weten dat we onze wegen, kanalen en havens kunnen vernieuwen en onderhouden omdat we zelf onze infrastructuurprogramma's opzetten. Iedereen mag en moet weten dat we de kwaliteit en de toegankelijkheid van ons onderwijs kunnen waarborgen omdat we zelf onze prioriteiten leggen in de organisatie ervan.

Deze boodschap is niet alleen bij vele buitenstaanders, maar ook bij een groot deel van de Vlamingen nog niet overgekomen. De tevredenheid over de dienstverlening van Vlaamse administraties en openbare instellingen is vrij groot, maar de geleverde dienst wordt zelden als Vlaamse dienst herkend en erkend.

We moeten werken aan een doeltreffende communicatie rond de grote beleidsopties die vaak door een zeer ruime meerderheid van dit parlement worden gedragen. We moeten ons ook als een herkenbare overheid opstellen.

Een consequente toepassing van de geactualiseerde huisstijl door administraties en instellingen zal de zichtbaarheid van de Vlaamse overheid al gevoelig verhogen. Ook de investeringen in stijlvolle en herkenbare huisvesting voor onze ambtenaren in Brussel en in de provincies geven de Vlaamse overheid een gezicht.

Een volgende stap zal de organisatie van een Vlaanderendag zijn in februari 1999. Alle Vlamingen worden dan uitgenodigd om een kijkje te nemen achter de schermen van de Vlaamse overheid in al haar geledingen. Uiteraard wensen we ook het Vlaams Parlement bij dit initiatief te betrekken. We zijn ervan overtuigd dat zo een rechtstreeks contact, in een informele sfeer, buiten de context van de individuele dossierbehandeling, kan bijdragen tot een hechtere band tussen bevolking en overheid, belangstelling kan opwekken voor de publieke zaak, mensen kan motiveren om actief te participeren in de besluitvorming en

enthousiast mee te werken aan de beleidsuitvoering.

De Vlaanderendag zal ook de Vlaamse ambtenaren voor het voetlicht brengen. Ten slotte zijn het de personeelsleden van onze administraties en instellingen die door plichtsbesef en klantvriendelijkheid de kwaliteit van de Vlaamse overheid bepalen. We willen onze ambtenaren daarvoor uitdrukkelijk bedanken.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, Vlaanderen doet het onder meer op sociaal-economisch vlak al enige tijd uitstekend. Tot voor kort bleven de Vlamingen erg sceptisch tegenover de positieve berichten. Begrijpelijk natuurlijk, want onze inschatting van de toestand en de toekomst wordt altijd meer beïnvloed door de spectaculaire sluiting van één groot bedrijf dan door de snelle groei van vele innovatieve KMO's.

Steeds meer mensen ervaren een verbetering van hun arbeidssituatie. Dat bleek nog uit een recente enquête onder 1500 Vlamingen. Werkzoekenden en studerende jongeren zijn opvallend minder bevreesd om geen werk te vinden. Het vertrouwen haalt de bovenhand op het pessimisme.

In een open economie is de verwevenheid met het buitenland erg groot. Vlaanderen geniet mee van de gunstige wind die door heel Europa waait. De voorbije jaren kenden we een aanhoudende groei en de jongste vooruitzichten blijven positief. De versteviging van de economie is merkbaar op vele terreinen. Denk maar aan de opvallende beursintroductions van jonge ondernemingen. Terwijl de groei aanvankelijk vooral door de uitvoer en aantrekkende bedrijfsinvesteringen werd gestimuleerd, scoort de binnenlandse vraag nu ook sterk. Dat is een duidelijk teken van het vernieuwde vertrouwen. Daardoor blijven de effecten van buitenlandse crises beperkt. In het algemeen doet de export het goed met een toename van ruim 6 procent op jaarbasis. Alles wijst erop dat Vlaanderen een periode van hoogconjunctuur meemaakt.

De gunstige economische groei straalt af op onze arbeidsmarkt : een gezonde economie vormt de basis voor een degelijk werkgelegenheidsbeleid. Werkgelegenheid blijft een bekommernis van ons allemaal omdat het de basis is van onze welvaart en ons welzijn. Onze inspanningen om bestaande werkgelegenheid duurzaam te verankeren en om arbeidscreatie aan te moedigen, werpen in het huidige economische klimaat volop vruchten af.

Van den Brande

De arbeidsmarkt blijft natuurlijk voortdurend in beweging, maar tegenover elke job die verdwijnt, staat meer dan één nieuwe arbeidsplaats, zodat de eindbalans positief blijft. Uiteraard komt elke sluiting of herstructurering van een bedrijf hard aan, in de eerste plaats bij de betrokkenen. Gelukkig kunnen velen elders terecht. Het verhaal van Renault is in dat verband sprekend. Twee jaar na de feiten zal bijna iedereen opnieuw aan de slag zijn. Onze economie heeft nog steeds voldoende slagkracht om zulke mensen op te vangen. We hadden een hoge graad van jobvernietiging, maar kenden een nog hogere graad van banencreatie. In een tijdspanne van tien jaar is de werkgelegenheid aangegroeid met 230.000 jobs. Vandaag hebben 10 procent meer Vlamingen een job dan een decennium geleden. Dit is een langetermijntrend die zich – mits een verstandig beleid – zal doorzetten.

Er is bovendien niet alleen de stijgende werkgelegenheid. Sedert 1995 registreren we een systematische daling van de werkloosheid, ook bij de traditionele risicogroepen zoals de langdurige en de jongere werklozen. Het wordt hoe langer hoe moeilijker om vacatures in te vullen, zeker in de knelpuntberoepen. De doelstelling van het regeerakkoord, halvering van de werkloosheid op middellange termijn, ligt binnen bereik. In Europees verband hoort Vlaanderen bij het koppeloton met een van de laagste werkloosheidsgraden : 5,3 procent van de beroepsbevolking zit zonder werk, terwijl het Europese gemiddelde rond de 10 procent schommelt.

De klemtoon op de arbeidsmarkt verschuift van materiële productie naar sterk gediversifieerde diensten. Steeds meer mensen vinden een vaste werkplaats in de dienstensector en nieuwe activiteiten krijgen volop kansen. De arbeidsmarkt oriënteert zich eveneens op vernieuwende, snelgroeïende sectoren, zoals de telecommunicatie, informatietechnologie en machinebouw, maar ook op de socialprofitsector en op gezins- en bejaardenhulp. Qua tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren staat Vlaanderen derde op de internationale ranglijsten. Dat schept werkgelegenheidsperspectieven voor de toekomst, al blijft de situatie van laaggeschoolde, langdurig werklozen ons zorgen baren.

In de vorige septemberverklaring hebben we het beleidsprogramma beschreven dat de regering in deze regeerperiode nog wil uitvoeren. Ik overloop

met u even de tien punten die we toen naar voren schoven. Wat hebben we reeds verwezenlijkt ? Wat moet er nog gebeuren tijdens deze laatste etappe ?

De Vlaamse regering heeft in 1998 volop initiatieven genomen om innovatie en ondernemerschap te bevorderen. Om innovatie efficiënt aan te moedigen heeft ze de budgettaire inhaalbeweging voor onderzoek en ontwikkeling voortgezet. De meest opvallende projecten zijn een sensibiliseringscampagne voor innovatie en wetenschappelijk onderzoek, de forse uitbreiding van het aantal onderzoekers in universiteiten, hogescholen en bedrijven, alsmede de oprichting van economisch-technologische netwerken. De Vlaamse regering heeft de permanente vorming – een noodzakelijke voorwaarde voor succesvolle innovatie – versterkt door steun te geven aan innovatieopleidingen. Ze heeft een aangepast wettelijk kader voor innovatie uitgetekend en aan de Europese Commissie genotificeerd. Enkele krachtige initiatieven ondersteunen het ondernemerschap via een verlaging van de arbeidskosten en het programma 'Durven ondernemen' voor jonge universitair.

De in gang gezette projecten inzake innovatie en ondernemerschap worden in de rest van deze legislatuur volledig uitgevoerd. De sensibilisering voor innovatie wordt verdiept en gericht op specifieke doelgroepen, zoals in de socialprofitsector. In die sector worden trouwens – onder meer ten gevolge van het Vlaams akkoord voor de social profit – meer dan 4.000 nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd.

Om achttienjarige ongekwalificeerde leerlingen de mogelijkheid te bieden om later de draad van hun opleiding weer op te nemen, werd het project rond de invoering van modules voor een aantal beroepsopleidingen van het beroeps- en technisch onderwijs en het volwassenenonderwijs opgestart.

Na uitvoerig beraad met de sociale partners afgelopen vrijdag heeft de regering de krachtlijnen vastgelegd voor de voortzetting van de kostenverlagende maatregel en de oriëntatie ervan op vorming : Vlaminov wordt Vlaminovorm. Op die manier wil de Vlaamse regering een bijdrage leveren tot de noodzakelijke inhaaloperatie van bedrijfsopleidingen.

De expansiewetgeving blijft binnen onze huidige bevoegdheden een belangrijke Vlaamse hefboom voor het economisch vernieuwingsbeleid en een gewaardeerd middel voor de Dienst Investeren in Vlaanderen om investeringen aan te trekken. We

Van den Brande

zullen de expansiewetgeving moderniseren om in te spelen op actuele problemen, zoals het toeleveringsbeleid, het stimuleren van starters en duurzame tewerkstellingscreatie.

De algemene scherpe daling van de werkloosheid mag niet verhullen dat sommige groepen op de arbeidsmarkt nog steeds bijzonder grote risico's lopen, en dat niet elke subregio in de deelstaat een even voorspoedige evolutie doormaakt. De langdurige werkloosheid en de werkloosheid onder laaggeschoolden blijft voor ons een wezenlijke zorg. De Vlaamse regering heeft in overleg met de Vlaamse sociale partners een originele aanpak neergezet van de Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid. We formuleerden concrete doelstellingen en acties per Europees richtsnoer. Voor de uitvoering van deze acties is een budget beschikbaar van 0,5 miljard frank in 1998, 1,25 miljard frank in 1999 en 1,5 miljard frank in 2000. Daardoor wordt de weg geëffend om binnen vijf jaar de Europese doelstelling van 20 procent werklozen in opleiding of werkervaring te realiseren.

Alle projecten die we een jaar geleden hebben aangekondigd, zijn uitgevoerd of opgestart. Door extra financiële middelen en nieuwe projecten wordt de arbeidsinzetbaarheid van werkzoekenden bevorderd. Ik verwijs hierbij in het bijzonder naar de aanpak van de knelpuntvacatures door meer opleiding – ook in de socialprofitsector – en naar de nieuwe formule van werkervaring in de privé-sector.

Een aantal maatregelen waarvoor nu reeds de budgetten zijn uitgetrokken en de lijnen zijn uitgezet, zullen we nog verder uitvoeren. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het belang van de vlotte overgang tussen schoolbank en werkplaats, bijkomende ondernemersopleiding en specifieke positieve acties voor vrouwen, alsook voor migranten en andersvaliden. Van kapitaal belang is dat de federale regering en de federale sociale partners de staatsvorming eerbiedigen en de nodige federale loyaliteit tonen om hun afspraken af te stemmen op de aanpak die Vlaanderen geeft aan vorming en opleiding.

Toen we in onze vorige septemberverklaring aangekondigden dat we nog deze regeerperiode het secundair onderwijs wilden hervormen, verdachten velen ons van overmoed. Ik ben blij dat regering en parlement toch hebben doorgezet en er na intense onderhandelingen in zijn geslaagd om tot een rege-

ling te komen. Deze regeling wordt door een ruime meerderheid in dit parlement gedragen, biedt waarborgen voor kwaliteit en betaalbaarheid van het onderwijs, en is billijk en evenwichtig voor de netten, de scholen en hun personeel. Daarnaast realiseerden wij het bijzonder decreet over het gemeenschapsonderwijs via een schoolvoorbeeld van samenwerking tussen verschillende politieke partijen.

Zoals we vorig jaar hebben aangekondigd, hebben we zorgvuldig onderzocht hoe we de ouderen- en thuiszorg betaalbaar kunnen houden, ook wanneer er straks relatief veel meer zorgbehoevenden zullen zijn. Het tweesporenbeleid dat we momenteel vooropstellen, is reeds duidelijk aanwezig in de begroting van 1999.

Ten eerste investeren we volop om het aanbod van de thuiszorg te versterken. We financieren ook een vermindering van de persoonlijke bijdragen van intensieve en langdurige gebruikers van gezins- en bejaardenhulp. Voor deze maatregelen hebben we in het totaal meer dan 800 miljoen frank vrijgemaakt in de begroting voor 1999. Maar tegelijk willen we een spaarpot spijzen om financieringsproblemen te vermijden die vanaf 2010 zullen voortvloeien uit de veroudering van de bevolking. In 1999 wordt in die spaarpot een eerste bedrag, ten belope van 4 miljard frank, gestort.

Het voorbije jaar is verder werk gemaakt van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, via een ontwerp van decreet op de ruimtelijke ordening. Tot op het ogenblik dat de nieuwe planfiguren en planprocedures daadwerkelijk van kracht worden, blijft de huidige regelgeving van kracht en kunnen de plannen van aanleg ook worden gewijzigd. Om op korte termijn een oplossing te bieden aan specifieke, dringende en verantwoorde plaatselijke noden wordt het instrument van de sectorale BPA's verfijnd, uiteraard met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als beoordelingskader. Een correct handhavingsbeleid wordt voortgezet.

Wij voeren ook een kernversterkend handelsbeleid. De Mercurius-actie vormde een investeringsstimulans ten gunste van de handelscentra. In de toekomst zullen we vooral aandacht besteden aan een opbouw van het centrummanagement in de Vlaamse steden.

Inzake informatie- en communicatietechnologie ging deze zomer het PC/KD-project van start met extra subsidies voor de aankoop van hard- en soft-

Van den Brande

ware en voor opleiding door de scholen. De komende jaren zullen de scholen PC/KD-subsidies blijven ontvangen tot zij allen over een basisinfrastructuur beschikken. Het is de bedoeling dat tegen 2002 de drie hoogste jaren van het basisonderwijs en iedere middelbare schoolklas minstens over een computer per tien leerlingen beschikken.

Wat Brussel betreft, is het van essentieel belang dat de Vlamingen in het tweetalig gebied hun volwaardige plaats innemen. Hierbij zal onder meer het consequent gebruik van de Nederlandse taal worden gepromoot en de tweetaligheid in de bicommunautaire instellingen worden ondersteund. De Vlaamse Gemeenschap zal zich herkenbaar profileren in haar hoofdstad en streven naar samenwerking met de gemeenten, de OCMW's, en met al wie in onze hoofdstad woont. Wij maken van onze overheidsgebouwen duidelijke herkenningspunten in deze stad, met de Ferraris, Conscience en Errera als recentste aanwinsten.

Wij willen in Brussel met iedereen openhartig communiceren. Dat kan onder meer via een meertalige stadskrant en de ondertiteling van de programma's van de regionale televisiezender. Wij wensen tevens een goed onthaalbeleid voor alle nieuwkomers. Het beleidsplan Brussel van maart 1997 zal verder worden uitgevoerd, met bijzondere aandacht voor de talrijke culturele initiatieven en de nog aanwezige blinde vlekken in het welzijnsbeleid.

In overleg met de Vlaamse Gemeenschapscommissie zullen we de middelen voor het basisonderwijs bundelen. Aan het secundair onderwijs worden extra lessen toegekend. Dat alles zal in de hoofdstad dezelfde onderwijskwaliteit waarborgen als elders in Vlaanderen.

De VZW De Rand heeft de culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap omgevormd tot gemeenschapscentra. Zij zorgen voor een betere ondersteuning van de Vlamingen in de faciliteitengemeenten en in de aanpalende gemeenten. Zij zetten zich ook in om anderstaligen vertrouwd te maken met de Vlaamse Gemeenschap. Ons beleid beperkt zich niet tot de correcte toepassing van de taalwetgeving, maar bevordert ook de integratie van anderstaligen. Zo werd er een Welkom-in-Vlaanderengids uitgegeven ten behoeve van buitenlanders die in Vlaams-Brabant komen wonen. Met hetzelfde doel voor ogen participeren we ook

aan de publicatie van de meertalige knipselkrant Focus op Vlaanderen. De basisscholen in de rand- en taalgemeenten waar veel anderstaligen school lopen, kunnen extra ondersteuning krijgen.

De Vlaamse overheid int nu zelf haar gewestbelastingen, en wenst dat op een klantvriendelijke manier te doen. De eigen inning van het kijk- en luistergeld werd gekoppeld aan een antifraudecampagne. Dat gebeurde overigens met succes, want er werd ruim 300 miljoen frank meer ontvangen dan voorzien. Bij de inning van de onroerende voorheffing worden vrijstellingen nu automatisch toegekend. Met het Vlaams Selectiecentrum voor Overheidspersoneel zetten we opnieuw een belangrijke stap in de modernisering van het personeelsbeleid van de Vlaamse overheid en van de provinciale en lokale besturen in Vlaanderen.

Formele en informele internationale contacten, overleg en samenwerking zijn voor de verdere ontwikkeling van Vlaanderen en voor de toekomst van de Vlamingen even belangrijk als voor onze partnerlanden en -regio's. Ons internationaal netwerk brengt ons op het spoor van potentiële buitenlandse investeerders en klanten, het maakt een vlot contact met hen mogelijk, het ruimt administratieve en andere obstakels op.

De komende maanden zal veel aandacht gaan naar het overleg en de samenwerking met Nederland op het vlak van verkeer en cultuur. Voorts zal er werk worden gemaakt van een cultureel verdrag met Frankrijk – op hun vraag trouwens –, van de samenwerking met Palestina en van een algemeen samenwerkingsverdrag met Oekraïne in het kader van ons Centraal- en Oosteuropabeleid. Bij dit parlement zal het samenwerkingsverband met Slovenië ter goedkeuring worden ingediend. De focus in de Europese werkzaamheden ligt op de buitengewoon belangrijke besprekingen in de Raad van ministers over Agenda 2000 en op de parlementaire behandeling van het Verdrag van Amsterdam. Er zullen vertegenwoordigers van Vlaanderen worden aangesteld voor Zuidelijk Afrika, in Berlijn en in Parijs.

Vlaanderen neemt ook op actieve wijze deel aan het onderwijsbeleid van de Europese Unie. De bilaterale onderwijs samenwerking wordt toegespitst op de buurlanden, in de eerste plaats Nederland en de aangrenzende Duitse regio's. Onder meer voor Zuid-Afrika wordt in 1999 in extra middelen voorzien. Met Coprogram zal op een gestruc-

Van den Brande

tureerde manier worden samengewerkt op het vlak van ontwikkelingseducatie.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de begroting 1998 was een historische begroting. Voor het eerst werd een begroting in evenwicht ingediend. De vooropgestelde doelstelling zal worden gehaald. Voor 1999 zet de Vlaamse regering haar orthodox begrotingsbeleid voort, maar ze plukt ook reeds de vruchten van de geleverde inspanningen.

De Vlaamse begroting wordt getoetst aan twee begrotingsnormen : de norm van de Hoge Raad voor Financiën en de meesternorm. Sinds 1996 boekt Vlaanderen een begrotingsoverschot ten opzichte van de HRF-norm, en dus ten opzichte van de engagementen die de Vlaamse regering aanging in het raam van het Europese convergentieplan.

De meesternorm, die vanaf 1993 de beleidskredieten normeert, wordt geactualiseerd. We zorgen ervoor dat de komende zeventien jaar een stabiele groei van de uitgaven mogelijk blijft. Tegelijk worden alle risico's op een ontsporing van de Vlaamse begroting vermeden en zal de Vlaamse overheids-schuld verder dalen.

De Belgische economie zal in 1998 met ongeveer 2,75 percent groeien. Dat stemt overeen met de verwachtingen van de begrotingscontrole 1998. De inflatie blijft laag, de bedrijfsinvesteringen blijven groeien in een stevig tempo en het consumentenvertrouwen is terug op een normaal peil beland. Voor 1999 wordt een groei vooropgesteld van 2,5 percent, maar in Vlaanderen zal deze groei ongetwijfeld aanzienlijk sterker zijn.

Op basis van die vooruitzichten raamt de Vlaamse regering de inkomsten op 604,7 miljard frank. De uitgaven worden begroot op 594,8 miljard frank. Dankzij het consequent volhouden van de eigen Vlaamse begrotingsnorm, de meesternorm, ontstaan thans nieuwe beleidsmogelijkheden. De aanwending ervan wil ik kort toelichten. Uiteraard moeten en zullen ze alle de bevolking ten goede komen.

De Vlaamse regering blijft – zoals afgesproken, ook met de sociale partners – voorrang verlenen aan werkgelegenheid. De begroting 1999 voorziet in een bedrag van 6,5 miljard frank aan zogenaam-

de Vesoc-middelen. Bovendien werd nog eens 1 miljard frank begroot voor de bijkomende initiatieven in de social-profitsector. Hiermee komen we tegemoet aan groeiende noden in de gehandicaptenzorg, ouderen- en thuiszorg, kinderopvang en algemeen welzijnswerk. Ten slotte wordt in het kader van de Europese richtsnoeren voor werkgelegenheid in 1,25 miljard frank extra voorzien voor vorming.

De afspraak om het Sociaal Impulsfonds jaarlijks met 1 miljard frank en de kredieten voor wetenschapsbeleid met 2 miljard frank te doen aangroeien, wordt in 1999 opnieuw volledig gehonoreerd. De organisaties waar armen het woord voeren, worden supplementair ondersteund.

Er werd verder rekening gehouden met de budgettaire gevolgen van de ondertussen afgesloten onderwijsakkoorden. De enveloppe voor de hogescholen wordt verhoogd met 3 percent, gezien de snelle stijging van de studentenaantallen. De studietoelagen worden vanaf het academiejaar 1998-1999 geïndexeerd en de minimumgrenzen worden verhoogd, zodat een groter aantal minderbegoeden kan genieten van een volledige studietoelage. Het basisonderwijs krijgt een substantiële middeleninjectie van 1,6 miljard frank, voor werking en infrastructuur.

We nemen natuurlijk ook nieuwe initiatieven in een aantal andere domeinen, zoals de bijzondere jeugdzorg. Er is in een bedrag van 100 miljoen frank voorzien om de acute problemen in de jeugdhulpverlening op te vangen.

De sociale infrastructuurinvesteringen krijgen 300 miljoen frank meer. De ziektepreventie wordt uitgebouwd : voor 1999 wordt in een som van 60 miljoen frank voorzien, waardoor in alle Vlaamse streken borstkankerscreening volledig kan worden opgezet. Er is ook in budgetten voorzien om – in samenspraak met de sector – de centra voor geestelijke gezondheid slagvaardiger te maken.

Specifiek voor het aanmoedigen van de jeugdsport voorzien we in een bedrag van 50 miljoen frank.

De aangegane verplichtingen in de huisvestingssector worden volledig nagekomen. Het investeringsvolume voor sociale huisvesting trekken we op met 1,2 miljard frank.

Opvallend zijn natuurlijk de impulsen op het vlak van de infrastructuur. Dat wil ik benadrukken. Er

Van den Brande

komt 2,2 miljard frank extra voor wegen en waterwegen. Er is ook, zoals we hadden aangekondigd, in 300 miljoen frank voorzien om de opmaak van de gemeentelijke structuurplannen en sectorale BPA's te subsidiëren.

Belangrijk is ook het extra bedrag voor het actieprogramma inzake waterbeheersing, ter beperking en voorkoming van wateroverlast. Dit programma, het milieubeleidsplan en het decreet houdende integraal waterbeheer vormen de basis voor een geïntegreerd waterbeheer.

Bijkomende middelen worden eveneens ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het actieplan Brussel en de communicatiestrategie terzake. In het kader van het emancipatie- en gelijkheidskansenbeleid zal de deelname van vrouwen aan het politieke leven ten volle worden aangemoedigd.

Opvallend in de begroting voor 1999 is ook de verhoging van de kredieten voor monumentenzorg met 150 miljoen frank. Het extra geld zal deels gebruikt worden om Brugge volledig voor te bereiden op zijn rol als culturele hoofdstad in 2002. Eveneens zal er daardoor bijzondere aandacht kunnen zijn voor het Keizer Karelproject – met zwaartepunt te Gent – en voor de deelname aan Brussel 2000.

De culturele dynamiek is voor Vlaanderen even belangrijk als de economische. Meer nog : de geschiedenis leert ons dat culturele en economische voorspoed hand in hand gaan, zonder noodzakelijk ondergeschikt te zijn aan elkaar. Ons beleid is erop gericht een gestage verbetering van de kwaliteit van leven en samenleven in Vlaanderen tot stand te brengen. Een dergelijk beleid moet alle aspecten van de samenleving in rekening brengen : economie, cultuur, milieu, welzijn, gezondheid enzovoort. De Vlaamse begroting voor 1999 geeft aan hoe de regering deze verreikende ambitie tracht waar te maken.

In dat verband is ook de evaluatie van het Mestactieplan in dit parlement bijzonder belangrijk. Het overleg daaromtrent met alle betrokkenen is volop aan de gang. Ondertussen zal de regering op 22 oktober ook een Staten-Generaal met de Vlaamse gemeenten en OCMW's organiseren om concreet invulling te geven aan het partnerschap met de lokale overheden.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, tot daar een overzicht van concrete maatregelen in de begroting voor 1999 en van het beleidsprogramma dat we nog deze regeerperiode willen afwerken. We geloven dat we met dit programma mee de basis leggen voor een succesvolle volgende regeerperiode, die Vlaanderen en de Vlamingen – voorbereid en wel – zal binnenleiden in de 21ste eeuw. Daarbij zullen we nog meer aandacht moeten hebben voor enkele fundamentele spanningsvelden.

Een eerste spanningsveld is dat tussen de zorg voor ons erfgoed enerzijds en de zoektocht naar creatieve oplossingen voor de maatschappelijke problemen van vandaag en morgen anderzijds. De landschappen, steden en dorpen van Vlaanderen getuigen van een intense verwevenheid tussen natuur en cultuur. Dat kan moeilijk anders in een dichtbevolkt gebied met een rijke geschiedenis van menselijke activiteit in landbouw, industrie, handel en kunst. Deze vervlechting van natuur en cultuur heeft Vlaanderen gezegend met een brede waaier van historische panden, bos- en heidegebieden, waterpartijen en stads- en dorpsgezichten die bescherming verdienen.

We beseffen echter ook dat deze bescherming niet kan betekenen dat we grote delen van Vlaanderen 'bevrozen' in een bepaald stadium van hun ontwikkeling. We hebben behoefte aan een 'levend erfgoed', dat geen vreemd lichaam is te midden van een snel veranderende samenleving. Het decreet inzake het natuurbehoud en het natuurlijk milieu biedt net het kader en de instrumenten om vernieuwende oplossingen uit te werken en de natuur de kans te geven om mee te groeien met de maatschappelijke dynamiek. Er moet dan ook verder werk worden gemaakt van de uitvoering van dit decreet.

Een tweede spanningsveld is dat tussen onze groeiende mobiliteitsbehoefte en de verzadiging van onze wegen. Aan de aanbodzijde moeten we maatregelen uitwerken om de infrastructuur beter te gebruiken, het onderhoud ervan te optimaliseren en op een aantal plaatsen ook voor bijkomende infrastructuur te zorgen, na een afweging van de effecten op mens en milieu. Voor het Vlaamse openbare vervoer – De Lijn – hebben we reeds een groei mogelijk gemaakt : er zijn meer rijtuigen, meer werknemers en vooral ook meer gebruikers. Dit is een hoopgevende ontwikkeling. We moeten tegelijk aan de vraagzijde streven naar een beperking van de groei van het verkeer en naar

Van den Brande

een betere spreiding van het mobiliteitsvolume in de tijd.

Een derde spanningsverhouding is die tussen de bagage aan kennis en kunde die we uit onze schooltijd meedragen en de snelle technologische en maatschappelijke evolutie die levenslang leren noodzakelijk maakt. Dit spanningsveld zal trouwens steeds belangrijker worden in het werkgelegenheidsbeleid.

Voor het onderwijs betekent omgaan met deze spanning dat meer aandacht gaat naar 'leren leren' dan naar 'het leren van dingen'. In dit perspectief past de aandacht voor de nieuwe onderwijsmedia, waarvan we het gebruik willen stimuleren via gerichte informatiecampagnes, nascholing van leerkrachten, het opzetten van proefprojecten en het verspreiden van goede praktijkvoorbeelden.

Tegelijk zullen we onze inspanningen moeten opdrijven om van Vlaanderen ook voor werkende, werkzoekende en thuiswerkende volwassenen een echte 'lerende samenleving' te maken. Het kan toch niet dat ons onderwijssysteem tot de beste ter wereld behoort terwijl we een achterstand zouden hebben inzake volwassenenvorming? Om hierin verandering te brengen voeren we nu al aanpassingen door in het onderwijs voor sociale promotie, inbegrepen het tweedekans- en het afstandsonderwijs.

Willen wij Vlaanderen alle kansen geven om een sterke plaats te behouden, dan moet de staatsuitbouw verder evolueren. Enkel dan kunnen we rechtstreeks inspelen op de uiteenlopende maatschappelijke en economische ontwikkelingen in Noord en Zuid, en kunnen we, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel, meer verantwoordelijkheid leggen bij de deelstaten en de lokale overheden.

Verschillende culturele omgevingen, sociaal-economische opvattingen en situaties vergen een aangepast gedifferentieerd beleid. De overtuiging dat Vlaanderen recht heeft op de beste ontwikkelingskansen, is de belangrijkste reden waarom wij blijven opteren voor een nieuw institutioneel kader. De volgende kernpunten staan hierbij centraal.

De deelstaten moeten zeggenschap krijgen over het niveau en de modaliteiten van hun ontvangsten, en daarom opteren we voor een grotere fiscale autonomie. Het is reeds vaker gesteld dat zulks

geen afbreuk doet aan de solidariteit. Gezondheidszorg en gezinsbeleid zijn persoonsgebonden aangelegenheden, en komen dus toe aan de gemeenschappen. Overlappingsen en onduidelijkheden in de bevoegdheidsverdeling dienen te worden weggewerkt. Een aantal sectoren zoals buitenlandse handel, wetenschapsbeleid en gemeente- en provinciewetgeving komen in aanmerking voor een integrale overdracht. Het hoofdstuk Brussel van de staatshervorming moet op de verschillende beleidsniveaus een volwaardige plaats geven aan de Brusselsse Vlamingen.

De commissie voor Staatshervorming van het Vlaams Parlement is flink gevorderd bij de bespreking van de zogenaamde Schrikkelnota, en zal volgens planning tegen het einde van dit jaar de krachtlijnen van de wenselijke politieke organisatie voor Vlaanderen bepalen. Dit standpunt zal ongetwijfeld de basis vormen voor de nakende dialoog tussen de gemeenschappen over een nieuwe etappe in de staatshervorming.

De scenario's en voorspellingen uit het rapport van de Club van Rome zijn – gelukkig – niet allemaal uitgekomen. De verwachte resultaten van de scenario's bij ongewijzigd beleid, hebben geleid tot bezinning, bewustwording en mentaliteitswijziging. De vindingsrijkheid, het aanpassingsvermogen en de creativiteit van de mens zijn zo vruchtbaar gebleken dat we enkele doemscenario's te snel af zijn geweest. We slagen er nu in om meer en beter te produceren met minder energie en grondstoffen.

Dat is enerzijds een geruststellende gedachte : ook voor nijpende problemen kunnen we een oplossing vinden. Dat is anderzijds ook een dwingende oproep aan elke Vlaming. Ons ticket voor de toekomst kunnen we enkel verdienen met veel inzet en creativiteit.

Ons beleid is erop gericht de inzet en de creativiteit, die rijkelijk voorhanden zijn in de Vlaamse samenleving, ten volle tot hun recht te laten komen. Daar gaat het om in de innovatiebeweging, in de actie 'Iedere Kadec zijn PC', in het gelijkheidskansenbeleid, in onze inspanningen voor opleiding en begeleiding van langdurig werklozen, in peterschapsprojecten en het KMO-waARBORGfonds, in exportondersteuning en investeringsprospectie, en zoveel andere zaken.

Onze creativiteit wordt allicht het meest afgeremd door onze vrees voor het nieuwe en het onbekende. Het is een vrees die we moeten overwinnen.

Van den Brande

Camões schreef in De Lusiaden, zijn epos over de Portugese ontdekkingsreizigers : 'En als er meer wereld geweest zou zijn, zouden zij het hebben bereikt.'

Laten we ons blikveld verruimen, laat ons een beleid voeren dat ruimte creëert voor grensverleggende creativiteit en innovatie, zodat de lovende woorden van Camões ook van toepassing zijn op de Vlamingen. In het licht hiervan en met deze prioriteiten voor ogen, vraag ik dan ook de goedkeuring van deze Septemberverklaring. Ik vertrouw erop dat ik hiervoor op de instemming van het parlement zal kunnen rekenen. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen woensdag om 10 uur en om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.30 uur.*
